

**«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
РОЗВИТКОМ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І
СПОРТУ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ХАРКІВ - 2023

Міністерство освіти і науки України
Управління у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації
Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради
Харківська державна академія фізичної культури
Кафедра менеджменту фізичної культури

**«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**«STRATEGIC MANAGMEN OF PHYSICAL
CULTURE AND SPORTS»**

COLLECTION OF SCIENTIFIC ARTICLES

ХАРКІВ - 2023

УДК 796.05(08)

С 83

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Мулик В.В.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Губа А.В.	<i>д.пед.н., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Камасв О.І.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Єрмаков С.С.	<i>д.пед., професор</i>	ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, м. Харків
Цьось А.В.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	ВНУ ім. Лесі Українки, м. Луцьк
Мічуда Ю.П.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	НУФВіСУ, м. Київ
Сасенко В.Г.	<i>д.н.з організації та управління, професор</i>	ВШУтаА м. Ополе, Польща
Томенко О.А.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	СумДПУ ім. А.С.Макаренка, м. Суми
Попов О.Є.	<i>д.е.н., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Ананченко К.В.	<i>к.фіз.вих., доцент, начальник Управління у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації</i>	ХОДА, м. Харків
Бондар А.С.	<i>к.фіз.вих., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Леонов Я.В.	<i>д.е.н., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Середа Н.В.	<i>к.фіз.вих., доцент</i>	ХДАФК, м. Харків
Стадник С.О.	<i>к.фіз.вих., доцент</i>	ХДАФК, м. Харків
Петренко І.В.	<i>к.фіз.вих., доцент</i>	ХДАФК, м. Харків

Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: збірник наукових праць. Харків: ХДАФК, 2023. 227 с.

У збірнику наукових праць розміщено статті науковців, аспірантів, здобувачів освіти, викладачів закладів вищої освіти, керівників фізкультурно-спортивних організацій та інших управлінців сфери фізичної культури і спорту. Статті присвячені дослідженню особливостей стратегічного управління розвитком фізичної культури і спорту на різних рівнях.

ЗМІСТ

МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Томенко О., Moskalenko Т. PECULIARITIES OF OUTDOOR SPORTS GROUNDS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN SUMY.....	7-11
Бондар А.С., Петренко І.В., Губарева А.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ СПОРТИВНИХ ЗАХОДІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	12-20
Галазюк В.О., Коваль В.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	21-25
Іванюк П.О., Бондар А.С. ВПЛИВ СПОРТИВНИХ БРЕНДІВ НА МОТИВАЦІЮ МОЛОДІ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ТА СПОРТОМ.....	26-31
Лозовий А. Л., Мінченко М. Г. МАРКЕТИНГОВА БРЕНД-МІМІКРІЯ В СУЧАСНОМУ КАРАТЕ.....	32-37
Салтан С.О., Серeda Н.В. МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ФІТНЕС-КЛУБІВ У СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	38-43
Саніна Д.В. ХАРАКТЕРИСТИКА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОГО МЕХАНІЗМУ ЕФЕКТИВНОГО МАРКЕТИНГУ ФІТНЕС-КЛУБІВ.....	44-48
Свистунов С.В. ДІЛОВА ЕТИКА В КУРСІ І ПРАКТИЦІ СПОРТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	49-57
Серeda Н.В. ХАРАКТЕРИСТИКА ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ФІТНЕС-КЛУБІВ	58-63

Серпутько О. К., Степанюк С. І., Городинська І. В.
ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРИНЦИПІВ СУЧАСНОГО МАРКЕТИНГУ ДЛЯ
ТРАДИЦІЙНИХ БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ.....64-70

Собко Н.Г., Маленюк Т.В.
НЕМАТЕРІАЛЬНЕ ЗАОХОЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ФІЗКУЛЬТУРНО-
СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....74-76

Темченко В.О., Акінін Л.А., Коник Г.О.
СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО
СПОРТИВНОГО КЛУБУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....77-82

ІННОВАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ ОСВІТОЮ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Nozaleda Bryan M.
ASSESSING STAKEHOLDER PERCEPTION OF GOAL AND OBJECTIVE
CONGRUENCE IN A GRADUATE PROGRAM OF PHYSICAL EDUCATION
USING IMPORTANCE-PERFORMANCE ANALYSIS FRAMEWORK83-97

Florentino Marites S.
A FORMATIVE ASSESSMENT OF CURRICULUM GOALS AND
OBJECTIVES IN A SPORTS SCIENCE AND EXERCISE PROGRAM....98-115

Приходько В. В., Дзюбенко М. І.
ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ116-122

Толчева Г. В., Саєнко В. Г.
ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ДОВІЛЬНИМИ РУХАМИ
ТА СПЕЦИФІЧНІ РЕАКЦІЇ АДАПТАЦІЇ ОРГАНІЗМУ СПОРТСМЕНІВ НА
ФІЗИЧНІ НАВАНТАЖЕННЯ.....123-129

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

¹**Приходько В. В.** доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики спортивної підготовки

²**Дзюбенко М. І.** старший викладач кафедри фізичної культури та спорту

¹Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

(Дніпро, Україна)

²Український державний університет науки і технологій

(Дніпро, Україна)

Анотація. Запропоновано і обґрунтовано вдосконалення змісту освіти магістрів 017 - Фізична культура і спорт з урахуванням побажань стейкхолдерів. Показано, зміни пов'язані з впровадженням непрофесійної фізкультурної освіти.

Ключові слова: «Фізичне виховання» у вищій школі, бакалаври, магістри спеціальності 017 Фізична культура і спорт, непрофесійна фізкультурна освіта.

Вступ. Магістерський ступінь відповідає восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю/спеціалізацією, загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

Останнє вимагає вдосконалення освіти майбутніх магістрів спеціальності 017 - Фізична культура і спорт в частині їх підготовки до роботи у закладах вищої освіти, яка відповідає запиту вишів на зміст дисципліни «Фізичне виховання».

Між тим, як свідчить аналіз, проблемою все ще є зміст освіти магістрів, а отже й вдосконалення викладання цієї дисципліни. Не враховуються у повній мірі запити стейкхолдерів, якими є педагогічні колективи вишів [1; 2]. Як і раніше, вдосконалення змісту освіти виконують кафедри, які готують магістрів.

Мета дослідження – обґрунтувати вдосконалення змісту освіти майбутніх магістрів 017 - Фізична культура і спорт з урахуванням побажань стейкхолдерів.

Матеріал і методи дослідження. Використані методи теоретичного дослідження, а саме вивчення та узагальнення даних літературних джерел, абстрагування, аналіз і синтез, індукція та дедукція.

Результати дослідження та їх обговорення. Постановою Кабінету Міністрів України впроваджена Національна рамка кваліфікацій для введення європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти з урахуванням: вимог ринку праці до компетентностей фахівців; забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудова відносин; сприяння національному і міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні; налагодження ефективної взаємодії сфери освітніх послуг та ринку праці [3].

Національна рамка кваліфікації узагальнила частину раніше виконаних розробок щодо галузевих стандартів вищої освіти. Як приклад, розглянемо Освітньо-професійну програму (ОПП) бакалавра напряму підготовки 0903 «Гірництво», кваліфікації 2147.2 «Інженер з гірничих робіт» (Київ, 2005), яка була однією з перших серед подібних в Україні, а отже виступала орієнтиром для створення закладами вищої освіти інших подібних службових документів [2].

Цей стандарт, як і подібні нормативні документи, є складовою галузевих стандартів вищої освіти і використовується під час:

- розроблення та корегування складової галузевих стандартів вищої освіти (засоби діагностики якості вищої освіти);
- розроблення та корегування складових стандартів вищої освіти вищих навчальних закладів (варіативні частини освітньо-професійної програми підготовки фахівців та засобів діагностики якості вищої освіти, навчальний план, програми навчальних дисциплін і практик);
- визначення змісту навчання у системі перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців.

Структура блоку змістових модулів ОПП з гуманітарної та соціально-економічної підготовки бакалавра напряму підготовки 0903 «Гірництво» у частині засвоєних умінь з дисципліни «Фізичне виховання» подана в табл. 1.

Таблиця 1

Структура блоку змістового модулю ОПП з «Фізичного виховання»

Шифр уміння, що забезпечується	Шифри і назви блоків змістових модулів та змістові модулі, що входять до даного блоку
3.6.1.1 з 6.2.1 3.6.3 з 6.5.1 3.6.7.1	Фізичне самовдосконалення та підвищення майстерності з обраного виду спорту
3.6.1.2	Методики побудови індивідуальних програм забезпечення фахової дієздатності (професійної діяльності)
3.6.1.3	Методики побудови індивідуальних оздоровчо-профілактичних програм
3.6.1.4	Методи контролю власного стану в процесі виконання індивідуальних програм
3.6.1.5	Різновиди фізичних вправ та принципи їх використання
3.6.2.2	Принципи підбору фізичних вправ, їх компонування та послідовність використання за визначеними цілями
3.6.2.3	Авторські, новітні фізкультурно-оздоровчі системи та технології, їх використання у індивідуальних оздоровчо-профілактичних програмах
3.6.2.4 3.6.9.3	Методики психофізичного тренінгу
3.6.3.2	Фізіологічна характеристика засобів рухової активності
3.6.3.3	Засоби та методики розвитку рухових якостей: сили, витривалості, швидкості, спритності, гнучкості, координації тощо

3.6.3.4	Засоби та методики розвитку професійно-значущих психофізичних якостей: вестибулярної стійкості, стійкості до гіпоксії та вібрації, оперативного мислення, уваги тощо
3.6.4.1	Особиста гігієна
3.6.4.2	Гігієнічні засади розумової праці
3.6.4.3	Гігієна харчування
3.6.4.4	Гігієнічні вимоги до місць занять фізичною культурою
3.6.5.2	Використання природних чинників власного загартування з метою протидії несприятливим факторам навколишнього середовища
3.6.6.1	Прийоми масажу й самомасажу
3.6.6.2	Фізіологічні механізми впливу прийомів масажу й самомасажу на організм
3.6.7.2	Правила запобігання фізичній перевтомі, перетренуванню, перенапрузі, іншим кризовим проявам
3.6.8.1	Характеристика суб'єктивних і об'єктивних показників самоконтролю та їх відображення у спеціальному щоденнику.
3.6.8.2	Функціональні проби для визначення резервних можливостей систем організму
3.6.8.3	Тести і контрольні нормативи рівня рухової підготовленості
3.6.8.4	Комплексні методики оцінювання стану соматичного здоров'я
3.6.8.4	Державні тести й нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України та контрольні нормативи професійно-прикладної фізичної підготовленості
3.6.9.2	Фактори, які впливають на якість і тривалість індивідуального життя

Аналіз змістових модулів, включених до блоку фізичного виховання бакалаврів спеціальності «Гірництво», показує, що у поданих формулюваннях мова йде, насправді, не про уміння як такі, але про компетентності, в яких узагальнюються набуті знання та вміння у їхній єдності (тут потрібно увести поправку на рік прийняття цієї ОПП, а саме 2005 р., коли терміни компетентнісного підходу ще не набули поширення в Україні).

З поданого у табл. 1 видно, що стейкхолдери звичайного вишу давно сформулювали чіткий запит до освіти майбутніх магістрів спеціальності 017 Фізична культура. Це той самий виш де мають працювати ці магістри. Мова йде про непрофесійну фізкультурну освіту студентів різних спеціальностей (НпФО), потреба в якій була обґрунтована у монографії «Реформа фізичного

виховання майбутніх бакалаврів у вітчизняній вищій школі (компетентнісний підхід)» [2].

НпФО це високий рівень освоєння фізичної культури. Головна ознака фізкультурної освіченості, це включення людини у фізкультурну діяльність. Це також взяття відповідальності за її планування, у тому числі, якщо вона займається у групі, а суб'єктом діяльності виступає колектив (наприклад, групи самодіяльних туристів, прибічників «дворового футболу»). Причому ці системи занять мають характер індивідуалізованих, а отже не «нав'язаних» людині і, при необхідності, нею ж змінюваних. Ці дії пов'язані зі свідомим відтворенням і власноруч відібраних з числа існуючих, або навіть створенням, за потреби, нових засобів фізичної культури, що використовуються для зміцнення здоров'я, рекреації і підвищення професійної роботоздатності, як реакції суб'єкта на важкі та екстремальні умови та ситуації, що виникли в його життєдіяльності.

Відтак, НпФО у закладах вищої освіти - педагогічний процес, що має «замикати» багаторічні організовані зняття молоді фізичним вихованням (адже очевидно, що фізичне виховання у дошкільних закладах освіти, загальноосвітніх навчальних закладах і закладах вищої освіти повинне мати свою специфіку). Він передбачає формування необхідного освіченій людині теоретичного мислення проєктувального типу. У ході так усвідомлюваної фізкультурної освіти, яка не тотожна фізкультурній грамотності, формують цінності та цілі використання засобів фізичної культури в різних ситуаціях життєдіяльності, що неперервно змінюються. Це також здібності, необхідні для створення образу «себе, фізично-досконалого, яким хочеться бути у майбутньому», а також конструювання та реалізація власних комплексних систем оздоровчих занять для його досягнення.

Вже визначено, що особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом залучення до формальної, неформальної та інформальної освіти [4; 5].

Формальна, або ж професійна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами. У нашому випадку мова йде про освіченість в частині самостійного застосування особою засобів фізичної культури. Вона не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, хоча може завершуватися присвоєнням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) освіта, яка передбачає само організоване здобуття певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Висновки. Обґрунтовано підхід до вдосконалення змісту освіти майбутніх магістрів 017 - Фізична культура і спорт з урахуванням побажань стейкхолдерів. У наведеному прикладі показано, як заклад вищої освіти з фізичної культури і спорту (або факультет) має враховувати регіональний компонент, а саме запити на зміст «Фізичного виховання» від вишів, де працюватимуть їх випускники.

Очевидно, що освітній компонент дисципліни «Фізичне виховання» це сучасна відповідь на потребу у неформальній та інформальній освіті майбутніх бакалаврів різних спеціальностей, до якої у вказаний вище спосіб долучаються магістри спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Способом забезпечення освіченості майбутніх бакалаврів різних спеціальностей з дисципліни «Фізичне виховання» виступає непрофесійна фізкультурна

освіта, опанувати викладанням якої мають майбутні магістри спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Список використаної літератури

1. Дєдх М. О. Гендерний підхід до формування індивідуальної фізичної культури учнівської молоді у процесі фізичного виховання : дис. ...д-ра філос. : 017. Київ, 2021. 280 с.

2. Приходько В., Салов В., Чернігівська С., Вілянський В., Кравченко К. Реформа фізичного виховання майбутніх бакалаврів у вітчизняній вищій школі (компетентнісний підхід) : монографія ; вид. друге виправлене та доп. Дніпро : Інновація, 2021. 350 с.

3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

4. Стандарт вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» «Проектування освітнього процесу». (Із змінами та доповненнями, затвердженими рішенням вченої ради Державного ВНЗ «НГУ» від 16.03.2017). Дніпро : НГУ, 2016.

5. Стандарти і рекомендації забезпечення якості на європейському освітньому просторі. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf

The background features abstract, low-poly geometric shapes in shades of blue and yellow. The blue shapes are on the left side, and the yellow shapes are on the right side, both pointing towards the center where the text is located.

PEACE FOR UKRAINE